

Letters to the Editor
Писма до редакторс

ЧУЖДООЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ В ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ С ИНТЕНЗИВНО ИЗУЧАВАНЕ НА РУМЪНСКИ ЕЗИК „МИХАЙ ЕМИНЕСКУ“

Нина Котева

*Професионална гимназия с интензивно изучаване
на румънски език „Михай Еминеску“ – София*

Като балканист по образование, а и по душа, ще използвам метафората за „моста“, когато търся отговор на въпроса „Каква е ползата от изучаването на чужди езици?“. Защото балканецът винаги е търсил път към „другия“, винаги непознатият, чуждият е присъствал в нашия живот – било поради исторически или културни обстоятелства и фактори. Оттук се е наложила в творчеството на всички балкански писатели и метафората за моста – онова съоръжение, което не разделя, а тъкмо обратно – свързва хората, което е път към „другия“, към пространството „оттатък“.

Именно този фактор определя и нашата предразположеност, а защо да не го наречем и вътрешна потребност да сме отворени към изучаването на чужди езици и да подхождаме към тях с онзи изследователски интерес, който ще ни сближи с „другостта“, с „непознатото“.

Като възпитаник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, си спомням как на лекциите по езикознание разделяхме езиците на „малки“ и „големи“ според територията, на която се говорят, броя на говорещите и функциите, които имат в международното общуване. „Големи“ са езиците от международната комуникация, онези, чрез които уреждаме политическите отношения и които използваме винаги когато говорим за геополитика и глобализация. Такъв например е английският език. „Малките“ езици, като румънският например, не се използват в международните отношения, те се говорят от малки народи. Традиционно през годините беше голям интересът към „големите“ езици. В последно време обаче се забелязва тенденция към търсене на по-редките.

Засилва се значимостта на специалностите в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в които се изучават такива езици – „Балканистика“, „Славянска филология“, специалностите от Факултета по класически и нови филологии. Повече светлина върху народопсихологията и душевността на на-

шите съседи тук, на Балканите, хвърли Балканистиката с нейната комплексност. Спомням си думите на румънския посланик в България – Антон Пъкурецу, от речта му на откриването на една от учебните години в румънската гимназия в София „Михай Еминеску“, където работя. Неговият призив бе да учим езици, но да не подценяваме и езика на „комшиите“. Бях се убедила вече в тази истина, след като започнах да изучавам и румънска филология като втора специалност, а думите на посланика само потвърдиха впечатленията ми.

Вече няколко години аз и колегите ми в Румънската гимназия ежедневно градим моста между българската и румънската култура и не само защото в нашето училище се изучават и английски, и испански език. Предизвикателството при чуждоезиковото обучение е огромно – само един неук човек може да допусне, че за да знаеш един чужд език, е необходимо само да научиш непознатите думи. Не по-малко глупав е и въпрос като „Ти този език не го ли научи?“. Всеки човек, владеещ поне един чужд език, ще потвърди, че език се учи цял живот, той е жив в съзнанието, една система, която непрекъснато трябва да се освежава и надгражда, да се поддържа и използва. В тази истина трябва да бъдат убедени учениците. Това е само част от предизвикателството, пред което се изправя един учител, защото директното превеждане на „непознатите думи“ не е чуждоезиково обучение. Учителят трябва да умее да предаде и да разкрие пред учениците начина на мислене на народа, чийто език се изучава, да предположи учениците към чуждата култура и народопсихология. Веднага давам пример от моята област – румънския език. Когато ние, българите, обезпокоим някого, обикновено се извиняваме. Отговорът, който често получаваме, е „Няма нищо“. За разлика от нас обаче за румънците едно обезпокоение не е „нищо“. При тях на този наш отговор съответства „Pentru puțin“ (букв. „за малко“). Мога да изброя още много такива примери. Ще се спра на превода на филми, например от английски език: *Now you see me* (бълг. „Зрителна измама“), *Runner, runner* (бълг. „Надцакването“), *The family* (бълг. „Кожа ностра“), *Arthur Christmas* (бълг. „Тайните служби на дядо Коледа“), *This means war* (бълг. „Шпионски свалки“) и др. Приведените до тук примери доказват комплексността на чуждоезиковото обучение – то няма как да бъде успешно, без внимателно да се изучи методиката и да се вземе предвид межкултурният подход, който е задължителен. Работата с деца изисква преподавателят по чужд език да има профил „учител“, т.е. да се е запознал с особеностите в психологията на детето, методиката на чуждоезиковото обучение, педагогиката, межкултурния подход и още куп други дисциплини, които предлага Факултетът по класически и нови филологии към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Разбира се, за да бъде успешна подготовката на учителя по чужд език, знанията трябва да се приложат на практика. Румънската гимназия е базово училище на Софийския университет и при нас на практически занимания идват студенти от специалност „Румънска фило-

логия“. Удоволствието да им покажеш и да ги посъветваш е наистина голямо, когато пред теб стоят хора, избрали твоя път.

И предполагам чувството е взаимно. За това говори уважението, което ни засвидетелстваха студенти и преподаватели от Факултета по класически и нови филологии и Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на нашия патронен празник. На 15 януари 2014 г. в Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше отбелязана 15-годишнината от създаването на Професионална гимназия с интензивно изучаване на румънски език „Михай Еминеску“, както и Денят на румънската култура. Заедно с Посолството на Република Румъния в България учители, родители, преподаватели и студенти от Софийския университет, както и много гости отбелязахме един малък юбилей – 15 години учителите в гимназията са посланици на един съседен език, на една колкото близка до нашата, толкова и различна култура.

Накрая ще споделя нещо оптимистично. Казват, че ако човек иска да бъде вечно млад, той трябва да учи езици, защото те са онзи мехлем, който крепи и поддържа не само съзнанието будно, но който обогатява и душата. Сега станахме на 15 години, но никога няма да остареем, защото ще продължим да учим чужди езици.

FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE INTENSIVE STUDY OF ROMANIAN LANGUAGE „MIHAI EMINESCU“ VOCATIONAL SCHOOL

✉ **Mrs. Nina Koteva**

Intensive Study of Romanian language
„Mihai Eminescu“ Vocational School
Sofia, Bulgaria